

TURNIEJ PIŁKI

S I A T K O W E J

o puchar Wójta Gminy Białowieża

9 MARCA
SOBOTA

SALA ZESPOŁU
SZKOLNO-
PRZEDSZKOLNEGO

9:00

DMUCHAŃCE DLA
NAJMŁODSZYCH
KIBICÓW

SŁODKI POCZĘSTUNEK DLA WSZYSTKICH
UCZESTNIKÓW - POPCORN I WATA CUKROWA

W numerze:

Od redakcji s. 2

Wójt Informuje s. 2

Co słyhać w powiecie s. 3-6

Wspomnienie o... s. 6-7

Białowieża chroni orlika s. 7-8

Stanowisko w sprawie projektu

Ustawy o Obiekcie Światowego

Dziedzictwa UNESCO Puszcza

Białowieska s. 8-10

Filary rozwoju turystyki s. 10-13

Informacje Białowieskiego

Ośrodka Kultury s. 13-16

Ważne telefony:

Urząd Gminy 85 681 24 87

Białowieski Ośrodek Kultury 85
681 24 60

Biblioteka 85 681 23 95

Nadleśnictwo Białowieża

85 681 24 05

Muzeum Przyrodniczo-Leśne
BPN 85 681 22 75

Ośrodek Zdrowia 85 667 24 68

Policja 85 670 41 15

Straż Graniczna

85 685 46 20

Zespół Szkolno Przedszkolny
85 681 23 97

Technikum Leśne w Białowieży
85 681 24 04

Gminny Ośrodek Pomocy Spo-
łecznej 85 681 26 97

Przedszkole 85 681 23 97
w. 61

Stomatolog 604874917

Drodzy Czytelnicy,

W tym wydaniu naszego czasopisma polecam materiał przygotowany przez profesor Bogumiłę Jędrzejewską i profesora Rafała Kowalczyka na temat tego, co by należało zrobić, aby turystyka w naszej miejscowości jeszcze bardziej się rozwijała. Niezwykle ciekawe treści, napisane w przystępnej formie. Doskonały poradnik nie tylko dla samorządowców, ale także dla polityków wyższego szczebla i tzw. "aktywistów".

Ponadto tego znajdą Państwo dużo materiałów o projekcie Ustawy o Obiekcie Światowego Dziedzictwa UNESCO Puszcza Białowieska. Nie za bardzo rozwlekając w tym miejscu ten temat, dokument jest po prostu legislacyjną nedoróbką. Wierzę w mądrość naszych parlamentarzystów, niezależnie od opcji politycznej, i mam nadzieję, że ten projekt po prostu "wyrzucą do kosza". No i oczywiście serdecznie chciałbym pozdrowić na łamach naszego miesięcznika senatora Stanisława Gawłowskiego, jednego z współautorów Ustawy. I równie serdecznie zaprosić go do Białowieży.

Z poważaniem

Mateusz Damian Gutowski

Redaktor naczelny "Głosu Białowieży"

Drodzy Mieszkańcy,

W ostatnich tygodniach sprawą, która najbardziej rozbudziła emocje naszej lokalnej społeczności był projekt Ustawy o Obiekcie Światowego Dziedzictwa UNESCO Puszcza Białowieska, przedstawiony podczas posiedzenia Senackiej Komisji Klimatu i Środowiska w dniu 13 lutego. Jest to efekt wieloletniej pracy osób od lat działających na rzecz poszerzenia Białowieskiego Parku Narodowego na obszar całej Puszczy Białowieskiej. Niestety ta wieloletnia praca nie przekłada się na jakość. Dokument w przedstawionej formie jest nie do zaakceptowania. Zamiast wpływać na rozwój turystyki wręcz jej zaszkodzi. Jest niebezpieczny nie tylko dla lokalnej społeczności, ale również dla samej idei ochrony przyrody. Nie uwzględnia żadnych potrzeb mieszkańców regionu Puszczy Białowieskiej. Cieszy mnie jednak, że to niebezpieczeństwo, zaczęły dostrzegać osoby, które w mniejszym lub większym stopniu przyczyniły się do powstania tego projektu, a teraz chcą startować w wyborach samorządowych, odcinając się od swoich wieloletnich działań. Mam nadzieję, że nie jest to tylko "czasowa" zmiana poglądów.

8 marca nastąpi otwarcie ofert na remont wszystkich dróg powiatowych na terenie naszej gminy. Miejmy nadzieję, że nie przekroczą one środków, którymi dysponujemy i już niebawem będziemy mogli zabrać się do pracy.

Z wyrazami szacunku

Albert Waldemar Litwinowicz

Wójt Gminy Białowieża

Sprawy samorządowe

Co słyhać w powiecie?

Myślę, że nie będą Państwo zdziwieni, jeśli napiszę, że najwięcej słyhać u nas ostatnio o projekcie Ustawy o Obiekcie Światowego Dziedzictwa UNESCO Puszcza Białowieska, który został zaprezentowa-

ny podczas posiedzenia senackiej Komisji Klimatu i Środowiska w dniu 13 lutego. Z przykrością muszę stwierdzić, iż o wspomnianym dokumencie jest głośno nie z powodu jego wybitności. Ale zanim przejdziemy do analizy projektu, najpierw chciałbym usystematyzować kilka rzeczy.

Niewątpliwie status Światowego Dziedzictwa UNESCO, który otrzymała cała Puszcza Białowieska w 2014 r., jest nie tylko dla Białowieży, ale dla całego powiatu, ogromną szansą. Nie ma przecież lepszej na świecie marki dla rozwoju turystyki. Przy przemyślanych i konstruktywnych działaniach status ten może przyczynić się nie tylko do rozwoju naszego regionu, ale także do propagowania idei ochrony przyrody wśród lokalnej społeczności. Ale każdy kij ma dwa końce. Przy działaniach nieprzemyślanych i niekonstruktywnych efekty mogą być zupełnie odwrotne. I to właśnie mogliśmy zaobserwować 13 lutego.

Przed posiedzeniem wspomnianej Komisji odbył się briefing prasowy, w którym udział wzięli: senator Stanisław Gawłowski (Klub Parlamentarny Koalicja Obywatelska – Platforma Obywatelska, Nowoczesna, Inicjatywa Polska, Zieloni), senator Anna Górka (Koalicyjny Klub Parlamentarny Lewicy), prof. dr hab. Bogdan Jaroszewicz (Białowieska Stacja Geobotaniczna Uniwersytetu Warszawskiego), mecenas Karolina Kuszelewicz (Kancelaria nad Wisłą), Radosław Ślusarczyk (Pracownia na Rzecz Wszystkich Istot), mieszkaniec Białowieży Sławomir Droń (notabene przedstawiony jako przedstawiciel przedsiębiorców z Białowieży; bardzo mnie interesuje, czy nasi białowiescy przedsiębiorcy wiedzą, że "doczekali się" takiego reprezentanta, który wypowiada się w ich imieniu). Sam przebieg posiedzenia Komisji mogą Państwo obejrzeć pod linkiem: <https://www.senat.gov.pl/prace/komisje-senackie/posiedzenia,226,1,komisja-klimatu-i-srodowiska.html>. Daruję więc sobie opis tego, co się na tym posie-

dzeniu działo.

Poniżej chciałbym przedstawić zastrzeżenia do poszczególnych zapisów przedstawionego projektu Ustawy. Od razu zastrzegam, że – po pierwsze – zapewne nie są to wszystkie błędy, które znajdują się w tym dokumencie, dlatego zachęcam także czytelników Głosu Białowieży do jego lektury i zgłaszania uwag. Po drugie, opisuję błędy zauważone zarówno przeze mnie, jak i te, które znalazłem w wypowiedziach innych osób, a uważam je za w pełni słuszne.

Zacznijmy od uwagi czysto redakcyjnej dotyczącej **Art. 1.** „*Ustawa określa obszar oraz cele, zadania i organizację Obiektu Światowego Dziedzictwa UNESCO Puszcza Białowieska, zwanego dalej „Puszcą Białowieską”*”. Puszcę Białowieską należy zamienić na sformułowanie „Obiektem”. Nie będzie wtedy dochodziło do tego typu konstruktów, które możemy przeczytać w dalszej części dokumentu jak np. „Likwidacja Puszczy Białowieskiej” itp. Można zrozumieć rewolucyjny zapał twórców projektu, ale jednak Ustawa powinna szanować zarówno język polski, jak i zwykłą logikę.

Art. 3. 2. „*Utworzenie lub powiększenie Puszczy Białowieskiej obejmujące obszary, które stanowią nieruchomości niebędące własnością Skarbu Państwa, następuje za zgodą właściciela, a w razie braku jego zgody – w trybie wywłaszczenia określonym w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami*”. Na spotkaniach i warsztatach, podczas których pracowano nad Zintegrowanym Planem Zarządzania Obiektem Światowego Dziedzictwa Puszcza Białowieska, nie było mowy o żadnych wywłaszczeniach prywatnych gruntów, co więcej nikt nie zgłaszał takiej potrzeby. Owszem, jest to zapis przepisany z Ustawy o ochronie przyrody. Tyle, że w tej samej ustawie znajduje się zapis, mówiący o tym, że zmiana granic parku narodowego wymaga zgody właściwego samorządu terytorialnego. Tutaj (Obiekt UNESCO) mamy do czynienia z jakimś zupełnie nowym „tworem”, którego tenże zapis nie dotyczy. Zapis o wywłaszczeniach jest nie tylko antydemokratyczny i antyobywatelski, ale także zupełnie nie biorący pod uwagę wrażliwości historycznej mieszkańców regionu Puszczy Białowieskiej. Pisanie o wywłaszczeniach budzi demony przeszłości, wściekłość

i strach u ludzi. Z Puszczy Białowieskiej wysiedlali i wywłaszczali mieszkańców carowie Rosji, sowieccy i niemieccy okupanci podczas II wojny światowej. A komunistyczne władze Lasów Państwowych zaraz po 1946 roku usiłowały wywłaszczyć wsie Pogorzelce, Teremiski, Budy i przenieść mieszkańców na Ziemię Odzyskaną, do dawnych Prus Wschodnich.

Art. 5. „W zakresie nieuregulowanym w niniejszej ustawie do Puszczy Białowieskiej lub do praw i obowiązków dyrektora Puszczy Białowieskiej stosuje się przepisy dotyczące odpowiednio parku narodowego lub praw i obowiązków dyrektora parku narodowego”. Czyli mamy faktycznie ominięcie przepisu, który mówi o tym, że właściwy samorząd terytorialny musi wydać zgodę na zmianę granic parku narodowego, z faktycznym poszerzeniem Białowieskiego Parku Narodowego, tylko inaczej nazwanego (co już samo w sobie jest złym pomysłem, ponieważ znaczyłoby to rezygnację dobrowolnie ze znanej na całym świecie marki turystycznej i wizerunkowej, jaką jest BPN). Niektórzy nazwaliby to sprytem, ja to nazwałbym jednak trochę brzydziej.

Chciałbym przypomnieć nie tylko politykom, ale także organizacjom pozarządowym, że podczas prac nad Zintegrowanym Planem Zarządzania Obiektem Światowego Dziedzictwa Puszcza Białowieska nie konsultowano z mieszkańcami, czy lokalnymi samorządami sprawy powiększenia Parku i likwidacji nadleśnictw. Konsultowano i przygotowywano Zintegrowany Plan Zarządzania Obiektem. Prace trwały ponad 2 lata pod kierunkiem zespołu z Instytutu Ochrony Środowiska – Państwowego Instytutu Badawczego (IOŚ-PIB) na zlecenie Ministerstwa Klimatu i Środowiska. Konsultacje i warsztaty były transparentne i dobrze przeprowadzone. Przedstawiciele samorządów i lokalnych organizacji pozarządowych licznie i konstruktywnie brali w nich udział, proponując wiele rozwiązań (choć nie wiemy, ile z nich finalnie znajdzie się w Planie). I bardzo dziwi mnie to, że Ci, którzy tak często podkreślają wagę wolności samorządów i ich prawie do decydowania, stosują tego typu metody. Rodzi się też pytanie: dlaczego nikt z zespołu z IOŚ-PIB nie został zaproszony na posiedzenie Komisji senackiej?

Art. 7. 1. „W granicach Puszczy Białowieskiej wyznacza się: 1) strefę ochrony ścisłej Białowieskiego Parku Narodowego, zwaną dalej strefą 0; 2) strefę ochrony Białowieskiego Parku

Narodowego i rezerwatów, zwaną dalej „strefą 1; 3) strefę ochrony drzewostanów ponadstuletnich, zwaną dalej „strefą II; 4) strefę ochrony zintegrowanej, zwaną dalej „strefą III”; 5) strefę buforową, zwaną dalej „strefą IV” oraz Art 7. ust. 2. „Przebieg granicy poszczególnych stref, określa załącznik nr 2 do ustawy”. Do dnia zamknięcia tego numeru Głosu Białowieży, czyli do 3 marca, załącznik nr 2 nie pojawił się na stronach Senatu i mimo pisemnych próśb samorządów nie został im udostępniony. Jakbym napisał tylko, że jest to mało poważne to bym srogo zgrzeszył, a na łamach naszej gazety nie chcę używać mocniejszych słów. Przypominam, że projekt Ustawy został „hucznie” ogłoszony 13 lutego. Zastanawia mnie jedynie, czy ten – kluczowy przecież – załącznik nie istnieje, czy może jego jakość jest jeszcze gorsza niż sam projekt Ustawy i dlatego jest tak tajny.

Art. 13 „Na obszarze graniczącym z Puszcza Białowieską wyznacza się otulinę Puszczy Białowieskiej” oraz Art. 13 ust. 2. „Przebieg granicy otuliny Puszczy Białowieskiej, określa załącznik nr 3 do ustawy”. Analogiczna sytuacja, jak ta opisana powyżej.

Art. 10, Art. 11, Art. 12, czyli zapisy mówiące o tym, co jest dopuszczalne w strefach II-IV. Te zapisy doskonale pokazują „reżimowe” podejście twórców Ustawy. Dlaczego? Ano dlatego, że powinno się w tych artykułach wymienić po prostu rzeczy, które są zabronione w danej strefie, a wszystko, co nie jest zabronione, traktować jako dopuszczalne działania. Tu mamy sytuację odwrotną, z wąskim katalogiem działań, które będzie można realizować na danym terenie.

Art. 21 „Organami Puszczy Białowieskiej są: 1) Dyrektor Puszczy Białowieskiej; 2) Rada samorządowo-społeczna Puszczy Białowieskiej; 3) Rada Naukowa Puszczy Białowieskiej”. Podczas konsultacji i prac nad Zintegrowanym Planem zarządzania Obiektem Światowego Dziedzictwa Puszcza Białowieska (część polska) mówiono o Komitecie Sterującym i Radzie Naukowo-Społecznej. Trudno więc zrozumieć, czy twórcy projektu po prostu pozmieniali nazwy, czy to będą jakieś oddzielne, zresztą dublujące się gremia. Niezależnie od tego, w Radzie samorządowo-społecznej Obiektu powinni się znaleźć przedstawiciele wszystkich samorządów, na które Obiekt Światowego Dziedzictwa oddziałuje, a więc także Gminy Dubicze Cerkiewne i Narew (gdzie znajdują się fragmenty puszczy) oraz

Miasta Hajnówka (strefa buforowa). I kolejna uwaga: według projektu Ustawy decyzje Rady Naukowej miałyby być wiążące dla Dyrektora, a Rada samorządowo-społeczna mogłaby tylko wydawać opinie.

Rozdział V, czyli Udostępnianie obszaru Puszczy Białowieskiej. Kluczowy rozdział, bo mający wpływ na turystykę. Biorąc pod uwagę to, co mówił senator Gawłowski podczas obrad Komisji, tj. że ta Ustawa przyczyni się do zwiększenia ruchu turystycznego, można by zakładać, że dzięki tej części dokumentu powiat hajnowski stanie się krainą mlekiem i miodem płynącą. Otóż pewnie Państwa zaskoczę, ale tak nie będzie. W tym rozdziale jest tyle błędów, że za dużo miejsca zajęłoby, aby je wszystkie wymienić. Pozwolę sobie więc przytoczyć cytaty z dwóch innych opinii.

Prof. dr hab. Bogumiła Jędrzejewska z Instytutu Biologii Ssaków PAN w Białowieży oraz Białowieskiego Stowarzyszenia Dziedzictwa Puszczy: *„Niestety, projekt ustawy (Rozdz. 5. Udostępnianie obszaru Puszczy Białowieskiej) ma bardzo restrykcyjne zapisy, które uniemożliwią nie tylko rozwój, ale nawet utrzymanie ruchu turystycznego na obecnym poziomie, np. postulowane jest ograniczenie wielkości grup do 20 osób, zakaz imprez masowych, wprowadzenie biletów wstępu na teren Puszczy, konieczność posiadania specjalnych licencji przez pilotów wycieczek i in. O wyjątkach od zakazów i o wydawaniu zezwoleń i licencji miałyby każdorazowo, jednoosobowo decydować Dyrektor Obiektu UNESCO! Nieprawdą jest podana w Uzasadnieniu do projektu ustawy informacja, że nie wprowadza ona w zakresie turystyki dalej idących ograniczeń niż te obowiązujące na podstawie przepisów dotychczasowych”*.

Eugeniusz Ławreniuk, Biuro Podróży Junior: *„Rozdział V projektu ustawy, w obecnej formule jest absolutnie nie do przyjęcia, wymaga wielu zmian i doprecyzowania zapisów. Jeśli zapisy dotyczące udostępniania Puszczy wejdą w życie w obecnej formule, to jak kilka dni temu powiedział mi jeden z białowieskich przedsiębiorców, będzie to zabicie turystyki w regionie Puszczy Białowieskiej, z czym się niestety zgadzam, a chyba nie o to chodziło autorom ustawy”*.

Art. 65. 3. „Pracownicy Lasów Państwowych, o których mowa w ust. 1 zostają przeniesieni do pracy do możliwie najbliższych nadleśnictw w stosunku do dotychczasowego miejsca ich zatrudnienia, zaś w przypadku speł-

nienia kwalifikacji na stanowiska pracowników Puszczy Białowieskiej mają pierwszeństwo przy zatrudnianiu w Puszczy Białowieskiej”. Zapis mocno nieprecyzyjny, ponieważ to najbliższe położone nadleśnictwo, gdzie istnieje możliwość zatrudnienia, może być oddalone i o 200 km. Także nie jest to wcale gwarancja pracy na miejscu. W przygotowanym już (wyżej wspomnianym) Zintegrowanym Planie Zarządzania nie było podczas prac mowy o likwidacji nadleśnictw! UNESCO w swoich Obiektach Światowego Dziedzictwa zezwala na różnych zarządców terenu.

Podczas posiedzenia Komisji wspomniano również, jak wiele finansowo zyskają samorządy dzięki przyjęciu tejże Ustawy. Czy aby na pewno? Znowu posłużę się fragmentem opinii prof. Bogumiły Jędrzejewskiej: *„Zaproponowana w projekcie ustawy likwidacja nadleśnictw pociągnie za sobą poważne skutki finansowe dla gmin Puszczy Białowieskiej. Należy zaznaczyć, że podatek leśny jest tylko częścią wpływów od Lasów Państwowych do budżetów gmin. Proponowana w projekcie ustawy „renta białowieska” na rzecz gmin miałyby zwiększyć obecnie uzyskiwane wpływy z podatku leśnego do 150%. W przypadku Gminy Białowieża (wg stawek z 2023 r.) wpływy te wzrosłyby o 437 000 zł rocznie. Gmina Białowieża w latach 2018-2024 otrzymywała dodatkowo średnio rocznie 350 000 zł z Funduszu Leśnego na inwestycje. Zatem wpływy z „renty białowieskiej” przekroczą o +87 000 zł rocznie jej obecne wpływy z Lasów Państwowych. „Imponująca” kwota, która – jak zapewnia Uzasadnienie do ustawy – „przyczyni się pozytywnie do rozwoju społeczno-gospodarczego” gmin puszczańskich. Sytuacji nie poprawi też 50-procentowa dotacja z Obiektu z tytułu sprzedaży biletów zwłaszcza wobec poważnego ograniczenia udostępnienia turystycznego i konieczności podzielenia tej dotacji między wszystkie gminy Puszczy Białowieskiej”*.

Być może opisywany przez mnie dokument nie wzbudziłby tylu emocji, gdyby nie cała otoczka związana jego ogłaszaniem. Zaskakiwanie i obcesowe traktowanie przedstawicieli samorządów. Nachalne powtarzanie przez niektóre media, jakież ten projekt jest wspaniały, bez choćby próby zapytania drugiej strony o opinię. Osobom, które uznały, że taki styl będzie adekwatny do sytuacji, polecam już nawet nie zajęcia z marketingu politycznego, ale zwykłe warsztaty interpersonalne. Z wykształcenia jestem pedagogiem,

więc służę nieodpłatną pomocą. Twórcy projektu, jak na razie, na pewno osiągnęli dwa efekty:

1. Zniechęcili dużą część mieszkańców regionu Puszczy Białowieskiej do idei ochrony przyrody, czy samej idei Obiektu UNESCO.
2. Bardzo mocno spolaryzowali lokalną społeczność.

Nie wiem tylko, czy o takie efekty im chodziło?

Zachęcam wszystkich do kontaktu i zgła-

szenia spraw związany z działalnością Starostwa Powiatowego w Hajnówce pod numerem 507859617 lub email mateusz.gutowski1985@gmail.com. Jestem do Państwa dyspozycji.

*Mateusz Damian Gutowski
Radny Powiatu Hajnowskiego*

Wspomnienie o...

Jeszcze o pani Ewie Wysmulek

Po naszym artykule o pani Ewie Wysmulek (Głos Białowieży 1/2024) napisała do Redakcji pani Jerzyna Bryła z Kalisza, która poznała panią Ewę w Białowieży ponad 40 lat temu. Pani Jerzyna jest architektem krajobrazu, nauczycielką, malarką i poetką. Otrzymaliśmy od niej ciepłe słowa wspomnienia i piękny wiersz, który zamieszczamy poniżej.

Redakcja

Wspomnienie o Ewie Barbarze Wysmulek

Wiosna 1969 r. Ewa Wysmulek (w kapeluszu)
z kandydatami na przewodników. Fot. Jacek Wysmulek.

Pewnego dnia, po kilkunastu latach naszej znajomości, napisałam utwór poetycki dedykowany Ewie i Białowieży. Szukałam najlepszych słów, by uchwycić urok oraz pewną ulotność tej przy-

jaźni. Chciałam ocalić od zapomnienia niezwykle czas i wyrazić Ewie wdzięczność za zaufanie, którym obdarzyła nieznajomą, młodą i ciekawską osobkę pod starą, białowieską sosną. Ewa przyjęła wiersz ze wzruszeniem.

To i owo, Ewo

Ewie, Leśniczynie i Białowieży

Białowieżo, moja daleka,
w łąkach jakże cudnie kwitnąca.
Odczuwam two drżenie majowe,
gdy szepczesz swoje – owe, owe, owe...

Przechodzę drewnianym pomostem,
otulam wzruszenie mgieł szalem
i łuskam w rozgłosnym żab śpiewie
ton przyśpieszony – Ewie, Ewie, Ewie...

Białowieżo, śpiewem słowików odświeżna,
taką na zawsze cię zapamiętam.

To spotkanie nie takie zwyczajne.
Zakątek leśnej ogrodniczki,
a ponad głębią Puszczy drzewa
wołały do mnie – Ewa, Ewa, Ewa...

Te wołania słyszałam wszędzie
w białowieskiej głównej alei.
Co raz kwiat miłał się kolorowo,
dzięki za to i owo, owo, owo...

Białowieżo, śpiewem słowików odświeżna,
taką na zawsze cię zapamiętam.

A w skrytym okienku na Puszcę,
gdzie z chwilą zadumy zawitasz,
tam też słyszysz leśne śpiewy

z tęsknym poszeptem – Ewy, Ewy, Ewy...

trzymaj się z Ewą – ową, ową, ową...

Białowieżo, swą zielonością niebieska.

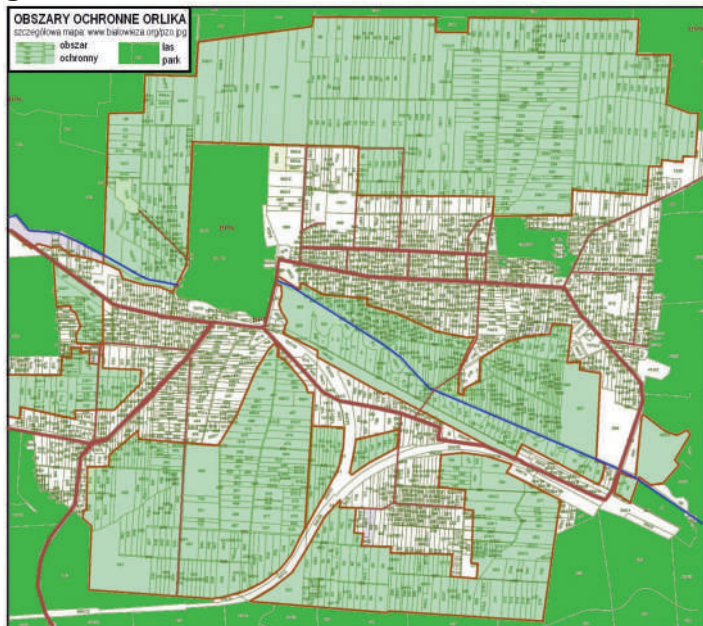
Białowieżo, taka właśnie moja.

Ogarniam cię mocno tęsknotą majową,

Jerzyna Bryła

Ochrona środowiska Białowieża chroni orlika

W czerwcowym numerze „Głosu Białowieży” pisaliśmy o występowaniu orlika krzykliwego na Podlasiu oraz w naszej gminie. Dzisiaj o jego ochronie.

Zgodnie z zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z roku 2015 objęto prawie 70% użytków rolnych działaniami ochronnymi dla orlika krzykliwego.

Niestety, większa część tych użytków jest wykorzystywana przez rolników. A zgodnie z powyższym zarządzeniem na obszarze ochronnym nie można się budować i prowadzić jakiejkolwiek działalności turystycznej. Nawet w przypadku budowy stodoły lub garażu niezbędne jest stosowne zezwolenie, czyli tzw. raport oddziaływania na środowisko (OOS). Dlatego takie grunty tracą na wartości. I tak w Pogorzalcach łąka na obszarze ochrony orlika kosztuje 5 zł/m², a poza tym obszarem ochrony - 150 zł/m².

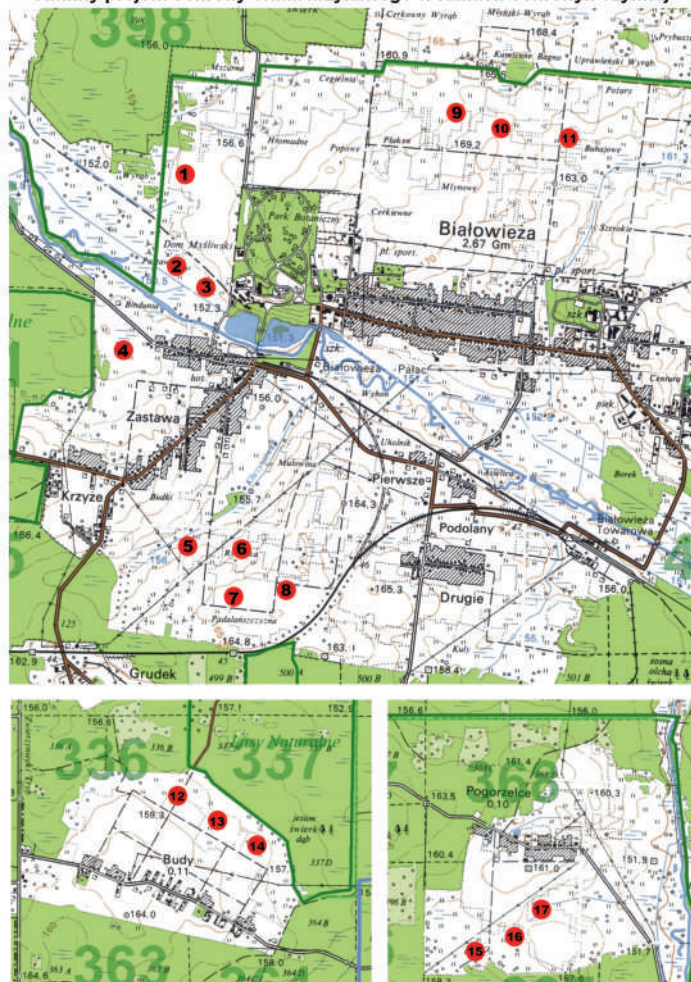
Łatwo więc wyliczyć, że jedynie na Polanie Białowiejskiej rolnicy są stratni ponad miliard złotych. Z drugiej strony wątpliwym jest, czy wszystkie wyznaczone obszary są obszarami ochronnymi dla orlika, a dokładniej żerowiskami tych ptaków. Z badań Polskiego Towarzystwa Ochrony Pierwotnej Przyrody wynika, że jest to część tych obszarów.

Można powiedzieć, że wyznaczenie obszarów Natura 2000 na obszarze polan osadniczych Puszczy Białowiejskiej było błędem. Przedmiotem ochrony ma być Puszcza, nie zaś grunty orne. Inwestorzy, którzy ubiegają się o zezwolenie na budowę, oraz ci, którzy ją dostali na obszarach ochronnych orlika, są obligowani do tzw. rekompensat przyrodniczych. Zazwyczaj jest to pozostawienie części działki jako koszonej łąki mogącej być wykorzystywaną przez orliki jako łowiska oraz ustawianie tzw. czatowni dla ptaków drapieżnych w postaci wysokich tyczek, z których może polować orlik i inne ptaki drapieżne.

Ochrona orlika jest kosztowna. Polskie To-

Rozmieszczenie czatowni

Gminny projekt ochrony orlika krzykliwego w ramach ochrony czynnej

warzystwo Ochrony Ptaków wydatkowało 3 mln zł na jego ochronę w Puszczy. Polegała ona

głównie na wykaszaniu krzewów i traw, aby stworzyć miejsca żerowania dla orlików. Mimo wszystko są to działania doraźne. Dzisiaj te obszary ponownie zarosły.

O wiele efektowniejsze jest stawianie czatownisk dla orlika minimalnym kosztem w miejscach jego potencjalnych żerowisk. Taki mikroprogram przyjęła Białowieża, stawiając czatownie z pomocą przyszłych inwestorów, także

tych, których planowane inwestycje nie uzyskały aprobaty Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku. Należy wspomnieć tu m.in. o „nieszczęśliwej fotowoltaice” w Białowieży.

•
Artur Domaszewicz

Białowieża, 18 lutego 2024 r.

Stowarzyszenie Rozwoju Białowieży
i Ochrony Dziedzictwa Puszczy Białowieskiej
17-230 Białowieża

Sz.P.

Paulina Hennig – Kloska
Minister Klimatu i Środowiska
ul. Wawelska 52/54
00-922 Warszawa

Wszystkie zwierzęta są równe, ale niektóre są równiejsze od innych

George Orwell „Folwark zwierzęcy”

Jako członkowie Stowarzyszenia Rozwoju Białowieży i Ochrony Dziedzictwa Puszczy Białowieskiej zwracamy się do Pani Minister z prośbą o wyjaśnienie zasadności dalszego procedowania projektu Ustawy o Obiekcie Światowego Dziedzictwa UNESCO Puszcza Białowieska w obliczu tak oczywistej niezgodności z zapisami prawa polskiego i europejskiego, które wyodrębniliśmy i poniżej przedstawiamy:

*W 1992 r. utworzono Transgraniczny Obiekt Światowego Dziedzictwa BIAŁOWIEŻA FOREST włączając w jego granice znaczną część Puszczy Białowieskiej po stronie białoruskiej, zatem cała Puszcza Białowieska jest Obiektem Światowego Dziedzictwa UNESCO. Czy dopuszcza się w związku z tym radykalne zmiany wyłącznie po stronie polskiej? Czy jest porozumienie z Komitetem Światowego Dziedzictwa?

*Plan zarządzania Dobrem Światowego Dziedzictwa BIAŁOWIEŻA FOREST (część polska) wpisanego na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO wskazuje na brak ustawowej podstawy w polskim prawie. Jak autorzy projektu Ustawy zamierzają rozwiązać ten problem?

*EUROPEJSKA KARTA SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO sporządzona w Strasburgu 15.X.1985 roku, którą w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ podał do powszechnej wiadomości - w PREAMBULE zawiera zapis: Państwa członkowskie Rady Europy, sygnatariusze niniejszej Karty ...zważywszy, że społeczności lokalne stanowią jedną z zasadniczych podstaw ustroju demokratycznego, ...zważywszy, że prawo obywateli do uczestnictwa w kierowaniu sprawami publicznymi jest jedną z demokratycznych zasad, wspólnych dla wszystkich państw członkowskich Rady Europy – uzgodniły co następuje: Art. 1 Strony zobowiązują się do uznania poniższych artykułów za wiążące w sposób i w zakresie przewidzianym w Art. 12 niniejszej Karty.

Nic o nas bez nas. Od wszelkich decyzji podjętych poza udziałem i głosem samorządów lokalnych a niezgodnych z interesami mieszkańców okolic Puszczy Białowieskiej będziemy się odwoływać.

Na terenie Puszczy Białowieskiej ma powstać "twór" nazwany przez ustawodawcę Puszczą Białowieską, który nie będzie parkiem narodowym (jest sprzeczny z Ustawą o ochronie przyrody), jest niezależny od Lasów Państwowych (jest sprzeczny z Ustawą o lasach), podlegać ma ministrowi właściwemu do spraw środowiska, pieniądze chce czerpać od Lasów Państwowych, chce się włączyć we współpracę z UNESCO, które nie zostało implementowane do polskiego prawa. Jest sprzeczny z Ustawą o granicy państwowej. Jest sprzeczny z Ustawą o ochronie przeciwpożarowej. Nie respektuje Europejskiej Karty Samorządu Terytorialnego, proponując restrykcyjne ograniczenia dla mieszkańców okolic Puszczy Białowieskiej.

Poniżej dokonano porównania propozycji projektu Ustawy o Obiekcie Światowego Dziedzictwa UNESCO Puszcza Białowieska z **obowiązującymi** dziś na terenie Lasów Państwowych i parków narodowych z zapisami w Ustawie o ochronie przyrody.

1. **Obowiązująca Ustawa o ochronie przyrody** Art. 10 p.2 zawiera zapis *"Utworzenie parku narodowego, zmiana jego granic lub likwidacja może nastąpić po uzgodnieniu z właściwymi miejscowo organami uchwałodawczymi jednostek samorządu terytorialnego, na którego obszarze działania planuje się powyższe zmiany oraz po zaopiniowaniu, w terminie 30 dni od dnia przedłożenia tych zmian, przez zainteresowane organizacje pozarządowe"*

- dlaczego, omijając **obowiązujące prawo**, ogłasza się projekt Ustawy dotyczący zmian **bez uzgodnienia z samorządami?** (Prowadzący obrady senator Stanisław Gawłowski, witając gości na posiedzeniu Senatu RP zapomniał o powitaniu samorządowców w osobach Starosty Hajnowskiego, Burmistrza Hajnówki i wójtów gmin puszczańskich).

- dlaczego nie występuje się o zaopiniowanie projektu Ustawy przez wszystkie zainteresowane organizacje pozarządowe działające na omawianym terenie? Pominęto np. prezesa **Stowarzyszenia Rozwoju Białowieży i Ochrony Dziedzictwa Puszczy Białowieskiej**. Dlaczego tylko wybrane organizacje pozarządowe uczestniczyły w posiedzeniu Senatu RP obradującego na temat projektu Ustawy?

2. W obowiązującej Ustawie o ochronie przyrody p. 5. zapisano *"Parkowi narodowemu przysługuje prawo pierwokupu nieruchomości położonej w granicach parku narodowego na rzecz Skarbu Państwa"*

W projekcie proponowanej Ustawy Art. 3 pkt 3 pojawia się zapis jako propozycja działania *"Utworzenie lub powiększenie Puszczy Białowieskiej obejmujące obszary, które stanowią nieruchomości niebędące własnością Skarbu Państwa, następuje za zgodą właściciela a w razie braku jego zgody - w trybie wywłaszczenia określonym w Ustawie z dnia 21 sierpnia 1997r o gospodarce nieruchomościami"*.

Autorzy projektu Ustawy, niezgodnej z obecnie obowiązującą Ustawą o ochronie przyrody, zapomnieli też dodać paragraf do Ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. Tak się nie pisze projektów. Muszą być twarde dane z późniejszymi zmianami. **Na razie jest to zapis bezwartościowy.**

3. Kuriozalny zapis Art. 15.1, proponowanej Ustawy głosi *"Dyrektor Puszczy Białowieskiej może w drodze decyzji administracyjnej zezwolić na obszarze Puszczy Białowieskiej na działania inne, niż określone w art.9-12, jeżeli jest to uzasadnione:*

- **celami kultu religijnego**

- *i nie spowoduje to negatywnego oddziaływania na przyrodę Puszczy Białowieskiej"*.

Tyle zapis projektu ustawy. Przeciw takiemu rozumowaniu świadczy Art. 53 Konstytucji RP

Art. 53. Konstytucji RP

Każdemu zapewnia się wolność sumienia i religii. Wolność religii obejmuje wolność wyznawania lub przyjmowania religii według własnego wyboru oraz uzewnętrzniania indywidualnie lub z innymi, publicznie lub prywatnie, swojej religii przez uprawianie kultu, modlitwę, uczestniczenie w obrzędach, praktykowanie i nauczanie. Wolność religii obejmuje także posiadanie świątyń i innych miejsc kultu w zależności od potrzeb ludzi wierzących oraz prawo osób do korzystania z pomocy religijnej tam, gdzie się znajdują.

Zapis projektu Ustawy głosi następnie w punkcie 3 *"Pracownicy Lasów Państwowych, o których mowa w ust.1 zostają przeniesieni do pracy do możliwie najbliższych nadleśnictw w stosunku*

do dotychczasowego miejsca ich zatrudnienia zaś w przypadku spełnienia kwalifikacji na stanowiska pracowników Puszczy Białowieskiej mają pierwszeństwo przy zatrudnianiu w Puszczy Białowieskiej".
Likwidacja nadleśnictw puszczańskich w Białowieży, Browsku i Hajnówce oraz przeniesienie do pracy do możliwie najbliższych nadleśnictw pracowników Lasów Państwowych to na pewno dobry pomysł?

Czy w sąsiednich nadleśnictwach są wolne etaty dla nowych pracowników? Kto to zagwarantował? A pracownicy administracji, księgowości, obsługi – na bruk? Leśnicy mają zostawić domy, rodziny i szukać pracy lub być pozbawionymi źródła utrzymania, bo aktywiści wolą chronić owady saproksyliczne w zrujnowanej Puszczy Białowieskiej?

Lokalni przedsiębiorcy są zaniepokojeni wprowadzeniem do Ustawy kontrowersyjnych zapisów:

-Art. 11.1 pkt 8 *"Prowadzenie za zgodą dyrektora Puszczy Białowieskiej działalności wytwórczej lub handlowej, o ile nie powoduje ona zagrożeń dla przyrodniczych podstaw funkcjonowania Puszczy Białowieskiej"*.

-Art. 9.1. *"Zbiór grzybów i jagód na indywidualne potrzeby w miejscach wyznaczonych przez dyrektora Puszczy Białowieskiej"*.

-Art. 19.2 proponowanej ustawy zawiera zapis *"W planie ochrony ustala się miejsca, które mogą być udostępnione oraz maksymalną liczbę osób mogących przebywać jednocześnie w tych miejscach, mając na uwadze, że:*

1) *zakazana jest organizacja imprez masowych... z wyjątkiem tradycyjnych imprez związanych z obszarem Puszczy Białowieskiej wyznaczonych w planie ochrony oraz na zasadach ustalonych przez dyrektora Puszczy Białowieskiej*

2) *maksymalna dopuszczalna wielkość grupy osób nie może być większa niż 20...*

3. ***Za wstęp** do Puszczy Białowieskiej, lub za niektóre jej obszary oraz za udostępnienie Puszczy Białowieskiej lub niektórych jej obszarów mogą być pobierane opłaty"*.

ART. 16.6.14 ZINTEGROWANY PLAN PRZYJMUJE SIĘ NA OKRES 20 LAT

Uwagi końcowe. Powyżej przedstawiono tylko niektóre rażąco niezgodne z ogólnym odbiorem społecznym zapisy projektu Ustawy. Mieszkańcy okolic Puszczy Białowieskiej już się organizują do podjęcia sprzeciwu wobec ograniczeń. W omawianej Ustawie homo sapiens na tle przyrody puszczańskiej wypada jako zbędny, przeszkadzający element. Tylko zwierzęta równiejsze od innych zachowują wszelkie prawa. A zdawałoby się, że czasy o których napisał Orwell należą już do przeszłości.

Prosimy Panią Minister o zajęcie stanowiska wobec zdecydowanie mijających się z obowiązującym prawem zapisów projektu Ustawy o Obiekcie Światowego Dziedzictwa UNESCO Puszcza Białowieska.

Z poważaniem
Prezes Zarządu
Elżbieta Laprus

●

Czy Białowieża ma potencjał turystyczny?

Filary rozwoju turystyki

Światowe Forum Ekonomiczne co 2 lata publikuje Raporty Konkurencyjności Turystycznej 140 państw świata oparte na ocenie 14 filarów – czynników, które w największym stopniu sprzyjają rozwojowi ruchu turystycznego i wzrostowi dochodów z turystyki. W 2011 r. Polska znalazła się na 49. miejscu, a w 2019

na 42. miejscu w tym rankingu.

Niektóre z tych 14 filarów, wyliczanych z wielu szczegółowych wskaźników, można zastosować tylko w skali całego kraju lub największych miast, np. infrastruktura transportu lotniczego. Ale część z nich okazała się też wysoce przydatna do oceny konkurencyjności tury-

stycznej mniejszych regionów, a nawet gmin. Warto spojrzeć na kilka filarów rozwoju turystyki (wymienionych poniżej pogrubioną czcionką), na które możemy mieć wpływ w Białowieży i Puszczy Białowieskiej.

Zdrowie i higiena

Pod względem warunków higienicznych i dostępności usług opieki zdrowotnej dla turystów mamy w Białowieży dobrą sytuację: ośrodek zdrowia i aptekę, a w pobliskiej Hajnówce, w razie poważniejszego problemu, szpital. Ogólnie Polska w tym zakresie uzyskała dobre 24. miejsce wśród 140 krajów.

Infrastruktura drogowa

W ostatnich latach drogi w naszej miejscowości bardzo się poprawiły. Powstają nowe nawierzchnie dróg, stare są remontowane, co znacznie usprawnia komunikację, ułatwia życie mieszkańcom, ale też poprawia dostępność agroturystyki i innych atrakcji dla przyjeżdżających. Ale nadal jest wiele potrzeb. Wobec braku możliwości dojazdu koleją, niemal cały ruch turystyczny do Białowieży jest skupiony na dość wąskiej drodze Hajnówka-Białowieża. Jak pokazały ostatnie lata, nie jest ona dostosowana do ruchu ciężarówek i ciężkiego sprzętu, który znacznie się zwiększył w latach kryzysu migracyjnego. Może to prowadzić do sytuacji niebezpiecznych. Pomogłoby utwardzenie (wyasfaltowanie) pobocza tej drogi, znacznie poprawiając bezpieczeństwo nie tylko kierujących, ale również pieszych i rowerzystów. To wskazuje też na pilną potrzebę budowy ścieżki rowerowej z Białowieży do Hajnówki, która nie tylko połączyłaby te miejscowości, ale umożliwiła bezpieczny dojazd do atrakcji turystycznych, jakimi są Rezerwat Pokazowy Żubrów, Miejsce Mocy, Punkt Informacji Turystycznej na Zwierzyńcu, czy zyskująca coraz większą popularność Enklawa Białowieska.

Wciąż brakuje w naszej miejscowości dostatecznej liczby miejsc parkingowych, co jest szczególnie widoczne w szczycie sezonu turystycznego oraz w czasie weekendów. Nasze wąskie ulice są wówczas tak zastawione parkującymi samochodami gości, że trudno jest się po nich poruszać. Jednym z dogodnych miejsc na parking mogłaby być np. zachodnia strona ulicy Parkowej.

Choć mamy do czynienia z ociepleniem klimatu i coraz łagodniejszymi zimami, to – jak pokazały duże opady śniegu pod koniec grudnia i w styczniu – z powodu nieodśnieżonych chodników Białowieża staje się niedostępna dla ruchu pieszego, a mieszkańcy i odwiedzający zmuszeni są chodzić po jezdni. To ważny problem do rozwiązania.

Walory przyrodnicze

Fot. Rafał Kowalczyk.

Pod względem walorów przyrodniczych Polska znajduje się dopiero na 55. miejscu na świecie, ale Białowieża ma tu olbrzymie atuty. Na tym właśnie filarze opiera się cała nasza atrakcyjność i marka turystyczna. Warto jednak przyjrzeć się bliżej, jakie wskaźniki wg Raportu Konkurencyjności Turystycznej składają się na ocenę walorów przyrodniczych. Największą siłą przyciągania turystów mają Obiekty Światowego Dziedzictwa Przyrodniczego UNESCO. I tu z przykrością trzeba stwierdzić, że Obiekt Światowego Dziedzictwa UNESCO Puszcza Białowieska (obejmujący całą Puszczę) istnieje tylko na

papierze, w oficjalnych dokumentach. A można tę markę wykorzystać jako magnes dla przyciągnięcia turystów zarówno krajowych, jak i zagranicznych, zwłaszcza, że Puszcza Białowieska znajduje się niemal w każdym rankingu miejsc, które powinno się zobaczyć.

Kolejnymi wskaźnikami w tym filarze są parki narodowe, inne obszary chronione, bogactwo flory i fauny. W naszym przypadku największymi atutami są Białowiecki Park Narodowy i żubr. Według badań Uniwersytetu Warszawskiego to właśnie las naturalny, a w drugiej kolejności żubr, są najważniejszymi powodami do odwiedzania Puszczy przez turystów. Poza samym występowaniem bogatych zasobów przyrodniczych, równie istotne znaczenie ma ich udostępnienie turystyczne, informacja, promocja itp. Wydaje się, że w tym aspekcie mamy jeszcze wiele do zrobienia, aby największy potencjał rozwoju turystycznego Białowieży i całego regionu Puszczy Białowieskiej był lepiej wykorzystany.

Walory kulturowe

Pod względem znaczenia walorów kulturowych dla rozwoju turystyki Polska znajduje się na wysokim 28. miejscu wśród krajów świata. Tu znów największe znaczenie mają Obiekty Światowego Dziedzictwa Kulturowego UNESCO, a tych mamy w kraju kilkanaście. Ale wskaźniki zasobów kulturowych obejmują też wszelkie dostępne dla turystów zabytki, muzea, miejsca pamięci i inne obiekty. W ostatnich dziesięcioleciach stan zabytkowych obiektów kulturowych w naszej miejscowości bardzo się poprawił, by przywołać tylko kilka przykładów: chlubą cerkwi św. Mikołaja Cudotwórcy jest pieczętowanie odnowiony, unikalny ceramiczny ikonostas, remontowany jest kościół św. Teresy od Dzieciątka Jezus o pięknej sylwetce architektonicznej, odnawiany Park Dyrekcyjny z nową ścieżką edukacyjną staje się dużą atrakcją Białowieży. Wypiękniały w ostatnich latach budynki Technikum Leśnego i internatu, siedziba Urzędu Gminy i kino Żubr. Miejmy nadzieję, że prace poprawiające funkcjonowanie i wygląd innych obiektów, nie tylko zabytkowych, będą nadal podejmowane.

Wydaje się jednak, że walory kulturowe Białowieży nie są przez nas samych doceniane tak, jak na to zasługują. A przecież kryje się tu wielki potencjał na styku przyrody i kultury. Dużą atrakcją mogłoby być muzeum historii Białowieży,

Puszczy Białowieskiej i żyjących tu ludzi. To z pewnością duże przedsięwzięcie, ale przecież wszystko zaczyna się od dobrego pomysłu.

Wydaje się, że najpilniejszą potrzebą jest profesjonalne i atrakcyjne pokazanie samej Białowieży poprzez ciekawy szlak turystyczny po naszej miejscowości i wydanie dobrego przewodnika ukazującego jej walory architektoniczne, historyczne i kulturowe.

W Białowieży zaczynają też razić obecne w wielu miejscach reklamy. W najbardziej obleganych przez turystów miejscowościach w Polsce władze samorządowe często podejmują decyzje porządkujące sposób i miejsce umieszczania reklam.

Infrastruktura turystyczna i jakość usług turystycznych

Kolejnym filarem konkurencyjności turystycznej jest dostępność i jakość infrastruktury turystycznej i usług turystycznych. W ostatnich dziesięcioleciach powstały w Białowieży duże hotele, mniejsze pensjonaty, bardzo wiele kwater agroturystycznych. Wzrasta jakość usług przewodnickich. Ale potrzeb jest więcej. Brakuje jednolitego oznakowania terenu Białowieży i Puszczy. Wymaga to bardzo przemyślanych działań, bo w większości miejsc najważniejsza jest przyroda, więc przesadna infrastruktura może działać niekorzystnie. Nie mamy też spójnej informacji o miejscach wartych odwiedzenia i odpowiedniej promocji, które poszerzyłyby ofertę turystyczną i zachęcały do wydłużenia pobytu w Białowieży. Dotychczas wizyty turystów często ograniczają się do krótkich, głównie weekendowych przyjazdów.

Podsumowanie

Białowieża jako miejscowość o unikatowej historii i walorach kulturowych, otoczona obszarem Światowego Dziedzictwa UNESCO ma nadal ogromny potencjał do rozwoju i przyciągnięcia ruchu turystycznego, którego obsługa staje się ważnym źródłem dochodów miejscowych społeczności. W ostatnich latach Białowieża na naszych oczach zmienia się pozytywnie i pięknie. Nadal potrzebne są jednak nowe pomysły i nowoczesne rozwiązania, spójna wizja rozwoju turystycznego oraz współpraca instytucji zarządzających i funkcjonujących na tere-

nie Białowieży i całej Puszczy, ale także organizacji społecznych i mieszkańców. W artykule przedstawiliśmy czytelnikom nasze obserwacje i przemyślenia, mając nadzieję, że będą one inspiracją dla Państwa pomysłów i działań.

Bogumiła Jędrzejewska
Rafał Kowalczyk
Instytut Biologii Ssaków PAN

Najważniejsze informacje z ... Białowieskiego Ośrodka Kultury

Ferie zimowe w Białowieży

Po raz kolejny Białowieski Ośrodek kultury wspólnie z lokalnymi zakładami oraz instytucjami zorganizował ciekawe i pożyteczne spędzenie wolnego czasu dla dzieci i młodzieży z naszej gminy i nie tylko, bo w niektórych zajęciach brali udział również turyści przebywający w tym czasie w Białowieży. Zaczynając 22 stycznia, a kończąc 2 lutego odbyło się 19 różnego rodzaju spotkań w ramach ferii zimowych, min. kino sferyczne, warsztaty plastyczne, warsztaty muzyczne, spacer edukacyjny, wyprawy do lasu, pogadanka i warsztaty "bezpieczne ferie", zajęcia zumbi, zajęcia w OSP Białowieża, ognisko z kiełbaskami, a dla aktywnych uczestników w ostatnim dniu ferii zorganizowano wyjazd do Warszawy sfinansowany przez Wójta Gminy Białowieża Pana Alberta Litwinowicza. W programie wyjazdu było zwiedzanie wystawy immersyjnej VAN GOGH & Friends w Soho Art Center Warszawa, zwiedzanie Zamku Królewskiego oraz zwiedzanie Starego Miasta. W każdym miejscu mieliśmy przewodników.

Serdecznie dziękujemy instytucjom i osobom zaangażowanym w organizację i realizację zajęć feryjnych w Białowieży.

Gmina Białowieża - Wójt Albert Litwinowicz,
Białowieski Ośrodek Kultury – Piotr Karpiuk, Marek Zubrycki, Marta Golonko,
Gminna Biblioteka Publiczna im. Igora Newerlego w Białowieży – Ilona Wołosik,

Instytut Biologii Ssaków PAN – Dominika Korprowska,
Białowieski Park Narodowy - Joanna Bober, Hanna Schmidt, Lucyna Kojło, Ewa Moroz-Keczyńska,
Nadleśnictwo Białowieża – Anna Jarząbska, Andrzej Wołkowycki,
Komenda Powiatowa Policji w Hajnówce – Dominika Dawidziuk, Andrzej Grygoruk,
Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Hajnówce – Magdalena Leszczuk,
OSP Białowieża – Maciej Karpiuk, Monika Karpiuk, Szymon Nasiłowski.
Szerszą relację fotograficzną mogą Państwo zobaczyć na profilu Facebook Białowieskiego Ośrodka Kultury.
Zapraszamy!

Pokaz filmu "Skalscy. Heroiczna i chwalebna epopeja"

27 stycznia 2024 w Kinie ŻUBR prezentowano film pt. "Skalscy. Heroiczna i chwalebna epopeja". Film został zrealizowany w 2023 roku przez TVP3 Lublin. Po projekcji odbyło się spotkanie z twórcami filmu Tomaszem Rolskim i Ryszardem Montusiewiczem. Film opowiada o historiach życia trzech wybitnych przedstawicieli rodziny Skalskich z Podola: księdza Antoniego Skalskiego, proboszcza parafii katolickiej w Białowieży w latach 1936-1953, jego stryjecz-

nego brata księdza Teofila Skalskiego oraz bratanka generała lotnictwa Stanisława Skalskiego. Film pokazuje odważną posługę obu księży w carskiej Rosji, ich męczeńskie losy w sowieckich więzieniach w latach 1926-1932, skąd zostali uratowani dzięki wymianie więźniów politycznych między II RP i ZSRR. Generał Stanisław Skalski to as lotnictwa II wojny światowej, uczestnik bitwy o Anglię, który po powrocie do kraju został uwięziony przez władze stalinowskie. Uwolniony i zrehabilitowany w 1956 roku. Spotkanie po filmie prowadziła prof. Bogumiła Jędrzejewska, która była inicjatorką wydarzenia.

Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy zagrała w Białowieży

28 stycznia 2024 odbył się 32 finał WOŚP pod hasłem PŁUCA PO PANDEMI. Gramy dla dzieci i dorosłych. Finał w BOK rozpoczął się pokazem filmów dla dzieci w Kinie ŻUBR, następnie warsztaty serduszkowe zrealizowane przez GBP w Galerii oBOK oraz Białowieża Open Jam Session w wykonaniu lokalnych muzykantów i zespołu Ruczajok w Centrum Aktywności Lokalnej w ramach wsparcia Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy przez Białowiecki Ośrodek Kultury. Białowieckie Wolontariuszki zebrały 6008,32 zł. Dziękujemy!!!

Uroczystości przy Pomniku Pamięci Sybiru

10 lutego 2024 roku przy Pomniku Pamięci Sybiru w rocznicę największej deportacji

Mieszkańcy Gminy Białowieża uczcili pamięć rodzin wywiezionych przez NKWD na Syberię. W okolicznościowym wystąpieniu Pan Wójt Albert Litwinowicz podkreślił istotę uroczystości: *"Spotkaliśmy się dziś przy Pomniku Pamięci Sybiru, aby uczcić pamięć mieszkańców regionu Puszczy Białowieskiej, wywiezionych na Syberię przez radzieckich najeźdźców w latach 1940, 1941 oraz 1944-46. Wielu z nas zna opowieści o tych tragicznych wydarzeniach z przekazów ich uczestników. Ponieważ wielu nas w rodzinach miało lub ma osoby, które trafiły na nieludzką ziemię. Niestety z racji przemijającego czasu, coraz mniej jest ludzi, którzy mogą dawać nam bezpośrednią relację wywózek i katorgi na Syberii. Dlatego to my powinniśmy tę pamięć pielęgnować i zachować ją dla przyszłych pokoleń. Jesteśmy to winni naszym przodkom, których jedyną winą było to, że byli polskimi patriotami. Cześć Ich Pa-*

mięci."

Głos zabrali również: przedstawiciel leśników Andrzej Józef Nowak oraz prof. Bogumiła Jędrzejewska. Ponadto w programie był koncert Chóru Leśników Puszczy Białowieskiej i wspólne odśpiewanie z zebranymi pieśni pt. "Modlitwa obozowa". Koncert zakończył się wykonaniem oficjalnego hymnu Związku Sybiraków w Polsce, pieśnią pt. "Marsz Sybiraków". Wiązanki, wieńce, symboliczne kwiaty i znicze złożyli przedstawiciele Gminy Białowieża, Białowieckiego Ośrodka Kultury, Gminnej Biblioteki Publicznej w Białowieży, Technikum Leśnego w Białowieży, Lasów Państwowych - Nadleśnictwa Białowieża i Hajnówka, Ochotniczej Straży Pożarnej w Białowieży, Białowieckiego Parku Narodowego, Koła

~ Głos Białowieży ~

Seniora w Białowieży, Zespołu Szkolno - Przed-
szkolnego w Białowieży, Białowieskiego Stowa-
rzenia Dziedzictwo Puszczy oraz Mieszkańcy.
Spotkanie zakończyła wspólna modlitwa ks. Bog-
dana Popławskiego i ks. Tymoteusz Nazdryna za
pamięć poległych. Dziękujemy Panu Wojciechowi
Małachowskiemu za prowadzenie uroczystości.

Pokaz filmów w reż. Beaty Hyży-Czołpińskiej

24 lutego 2024 w Kinie ŻUBR odbył się
pokaz filmów Beaty Hyży-Czołpińskiej. Tym ra-
zem były zaprezentowane trzy filmy z cyku
"ŚWIADKOWIE CZASU". Kolejno emitowano
"OSTATNIE ŚLADY" o śladach dawnego bartnic-
twa w Rezerwacie Ścisłym Puszczy Białowie-
skiej. Pokazuje je i opowiada o nich Andrzej
Keczyński z Białowieskiego Parku Narodowego,
który od wielu lat prowadzi w tym temacie bada-
nia naukowe, "DZIKIE TULIPANY" o mieszkań-
cach Białowieży i Puszczy Białowieskiej,
zesłanych na Sybir przez sowieckich okupantów
w latach 1939-1941 i 1944-1956. Opowiadają
o tym prof. dr hab. Bogumiła Jędrzejewska, Lech
Z. Nowacki, Helena Okołów, Paweł Szpakowicz
i dr Tomasz Danilecki z Muzeum Pamięci Sybiru,
"DRUGIE ŻYCIE" o Marcie i Wojciechu Sobociń-
skich, którzy z szacunku dla miejscowego dzie-
dzictwa i puszczańskiego krajobrazu, uratowali
od zniszczenia stary drewniany dom i w nim za-
mieszkali. Po seansach tradycyjnie odbyła się
dyskusja, gdzie min. ustalono, że będą kolejne
pokazy filmów Pani Beaty.

Białowieski zespół RUCZAJOK

Zespół Ruczajok wziął udział w XXXI
Ogólnopolskim Festiwalu Piosenki Białoruskiej
„Piosenka Białoruska 2024”. 4 lutego 2024 w Haj-
nowskim Domu Kultury miały miejsce eliminacje
rejonowe, gdzie zespół zdobył III miejsce w kate-
gorii zespoły wokalne z akompaniamentem in-
strumentalnym, z piosenką BIAŁA MIANIE MACI.
Następnie 18 lutego 2024 również w Hajnowskim

Domu Kultury wyśpiewaliśmy wyróżnienie na eli-
minacjach centralnych. Trochę historii. Zespół
Ruczajok działa przy Białowieskim Ośrodku Kul-
tury od 2009 roku. Uczestnicy to mieszkańcy na-
szej gminy i powiatu. Grupa obchodziła dwa
jubileusze 5-lecia i 10-lecia, a w 2024 roku planu-
jemy jesienią obchodzić kolejny, z okazji 15-lecia
istnienia. Tradycją jest, że z okazji jubileuszy or-
ganizujemy koncert z zaprzyjaźnionymi zespoła-
mi i wydajemy płyty CD. Tak też planujemy w tym
roku. Przy okazji chcielibyśmy zaprosić mieszk-
kańców naszej gminy oraz wszystkich miłośni-
ków regionalnego folkloru do spróbowania
swoich sił w naszych szeregach. Także jeśli
chcesz śpiewająco spędzić czas w miłym towa-
rzystwie - zapraszamy! Kontakt w BOK oraz pod
numerem tel. 503939315.

Stale formy zajęć w BOK

Poniedziałek

Zajęcia z rysunku - 15.00 - 17.00

Wtorek

Nauka gry na instrumentach - 13.00 - 18.00

Pracownia Rytmu - 18.00 - 20.00

Środa

Nauka gry na instrumentach - 13.00 - 18.00

Pracownia Muzyki Ludowej - 18.00 - 19.00

Czwartek

Spotkania Koła Seniora - 15.00 - 17.00

Piątek

Próby Zespołu Ruczajok - 18.00 - 20.00

Zapraszamy!

Kontakt w BOK, tel. 85 68 12 460.

•
Marek Zubrycki
Dyrektor
Białowieskiego Ośrodka Kultury

BIAŁOWIESKI OŚRODEK KULTURY

zaprasza na pokazy filmów
w reż. Beaty Hyży-Czołpińskiej

MOJA UKOCHANA SZKOŁO

Historię szkolnictwa leśnego w Białowieży przedstawia Anna Kulbacka, dyrektor Technikum Leśnego w Białowieży.

MANISZKI Z NAREWKI

O maniszkach - ludowych wyszywkach z Narewki opowiada Katarzyna Bielawska, badacz historii Pogranicza, z Galerii im. Tamary Soloniewicz w Narewce.

Z RODU STRAŻNIKÓW PUSZCZY

Eugeniusz Bujnowski z Hajnówki dokumentuje przeszłość swojej rodziny, od wielu pokoleń związanej z Puszcą Białowieżą.

16.03.2024 (sobota), godz. 17.00
sala kinowa BOK - ul. Sportowa 1, Białowieża
!!!WSTĘP WOLNY!!!

GŁOS BIAŁOWIEŻY - GAZETA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

Wydawca: Białowiecki Ośrodek Kultury
ul. Sportowa 1, 17-230 Białowieża, tel.: 85 68 12 460
Redaktor naczelny: Mateusz Damian Gutowski
Druk: Białowiecki Ośrodek Kultury
Korekta: Gminna Biblioteka Publiczna
Numer zamknięto: 03.03.2024 r.
E-mail: bok@ug.bialowieza.pl
Strona internetowa: www.gmina.bialowieza.pl
Nakład: 350 egzemplarzy

